

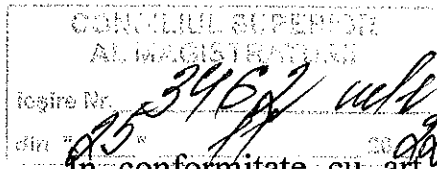
**CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII**

**ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ**

2009, mun. Chișinău, str. M. Eminescu, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
tel: 99-08-08, fax: 22-73-20

2009, г. Кишинэу, ул. М. Еминеску, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
тел. 99-08-08, факс: 22-73-20

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82

In conformitate cu art. 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii remitem copia de pe Hotărârea Plenului CSM nr. 232/17 din 08 noiembrie 2022 cu privire la aprobarea propunerilor Grupului de lucru responsabil pentru elaborarea modificărilor actelor normative vizând răspunderea disciplinară a judecătorilor și Inspecției judiciare.

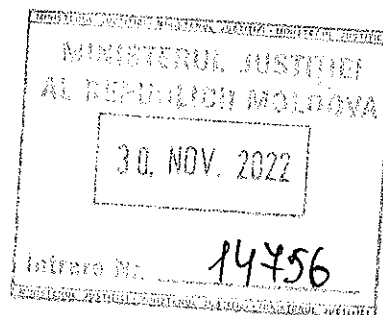
Anexă:

1. Copia de pe Hotărârea Plenului CSM nr. 232/17 din 08 noiembrie 2021, și propunerile de modificare a actelor normative vizate pe 28 file;

Cu respect,

Dorel MUSTEAȚĂ,

Președintele interimar al Consiliului
Superior al Magistraturii

**CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII**

2009, mun. Chișinău, str. Eminescu, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
tel. 990-990, fax 22-73-20

**ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ**

2009, г. Кишинэу, ул.Еминеску, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
тел. 990-990, факс: 22-73-20

HOTĂRÂRE

cău privire la aprobarea propunerilor Grupului de lucru responsabil pentru elaborarea modificărilor actelor normative vizând răspunderea disciplinară a judecătorilor și
Inspecției judiciare

08 noiembrie 2022
nr. 232/17

mun. Chișinău

Examined chestiunea cu privire la aprobarea propunerilor Grupului de lucru responsabil pentru elaborarea modificărilor actelor normative vizând răspunderea disciplinară a judecătorilor și Inspecției judiciare, luând act de informația membrului CSM, Nina Cernat, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii

CONSTATĂ:

Prin Hotărârea Plenului CSM nr.127/9 din 24 mai 2021, a fost constituit Grupul de lucru responsabil pentru elaborarea modificărilor actelor normative vizând răspundere disciplinară a judecătorilor și Inspecției judiciare în vederea realizării activităților pentru implementarea acțiunii nr. 6 - "Consolidarea independenței și funcționalității organului de autoadministrare judecătorească și a sistemului judecătoresc" din Planul anual de acțiuni al CSM pentru 2022.

Subsecvent, Plenul CSM relevă că, prin Legea nr. 211 din 06 decembrie 2021 Parlamentul a aprobat Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, autoritățile și instituțiile publice urmând să întreprindă măsurile necesare în vederea realizării Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025.

Conform Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei nominalizate, Consiliul Superior al Magistraturii împreună cu alte instituții, este responsabil de implementarea acțiunilor privind: modificarea cadrului legal referitor la Consiliul Superior al Magistraturii și organele sale specializate, statutul, cariera și răspunderea disciplinară a judecătorilor; modificarea actelor normative interne ale Consiliului în vederea îmbunătățirii procedurii și criteriilor de selecție, evaluare și promovare a judecătorilor pe bază de merit și în mod transparent; elaborarea metodologiei de desfășurare a interviului de CSM, modificarea regulamentului privind modul de funcționare a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor; implementarea strategiilor de comunicare în cadrul instanțelor judecătorești, precum și alte acțiuni.

Grupul de lucru și-a propus să analizeze și să sistematizeze propunerile elaborate de CSM, înaintate de instanțele judecătorești, curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție, în scopul îmbunătățirii actelor legislative aferente sistemului judecătoresc, pentru ca ulterior acestea să fie expediate Guvernului pentru promovare și examinare.

În calitatea sa de garant al independenței justiției și de reprezentant al autorității judecătorești, acționând în scopul îndeplinirii îndatoririlor sale legale și constituționale, Consiliul Superior al Magistraturii, nefiind instituție ce deține statut cu dreptul de inițiativă legislativă, a sistematizat propunerile de modificare și completare a cadrului legislativ vizând: *Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.*

Scopul elaborării și înaintării propunerilor de modificare și completare a cadrului normativ constă în sporirea eficienței sistemului judecătoresc.

Modificările și completările propuse la aceste legi au drept scop asigurarea eficientă și neîntreruptă a activității CSM, Colegiului disciplinar și nu în ultim rând consolidarea cadrului normativ aferent activității Inspecției judiciare.

Propunerile de modificare și completare a legilor justiției sunt actuale și necesare, or propunerile de modificare a legilor justiției vizează activitatea Inspecției judiciare și a Colegiului disciplinar.

În conformitate cu alin. (1) al art. 23 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, proiectele actelor normative sunt elaborate de autoritățile publice abilitate să le inițieze, conform programelor și planurilor aprobate în modul stabilit de lege, precum și la solicitarea Parlamentului, a Președintelui Republicii Moldova, a Guvernului sau din inițiativă proprie, în modul stabilit de lege.

Potrivit alin. (2) al art. 23 din Lege, subiecții care pot iniția elaborarea proiectelor de acte normative, în limitele competenței și în conformitate cu atribuțiile și domeniul de activitate ale acestora, sunt:

- a) deputații în Parlament;
- b) Președintele Republicii Moldova;
- c) Guvernul, inclusiv prin intermediul ministerelor și altor autorități administrative centrale;
- d) autoritățile administrative din subordinea ministerelor, prin intermediul acestora;
- e) autoritățile publice autonome;
- f) autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special;
- g) autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea;
- h) alți subiecți, în cazurile prevăzute de legislație.

În vederea inițierii procedurii legale de adoptare, prin prisma prevederilor legale menționate, CSM consideră necesar de a înainta Ministerului Justiției propunerile de modificare și completare a actelor normative vizate.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996, cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, CSM adoptă hotărâri cu votul deschis al majorității membrilor prezenți.

În contextul celor expuse, ținând cont de rezultatul exprimării a 7 (șapte) voturi pro și 0 (zero) voturi împotriva ale membrilor prezenți la ședință, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în vederea inițierii procedurii legale de adoptare, înaintează Ministerului Justiției propunerile de modificare și completare a *Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor*.

Astfel, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, călăuzindu-se de prevederile art. 191 alin. (3), art. 209 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, art. 4, art. 17, art. 24 și art. 25 din Legea 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

HOTĂRĂȘTE:

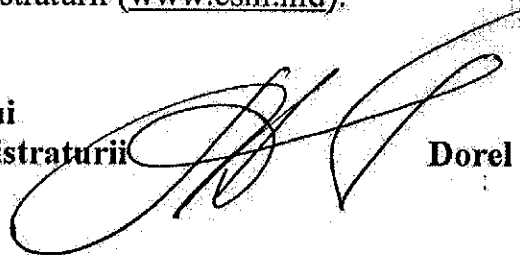
1. Se aprobă propunerile Grupului de lucru responsabil pentru elaborarea modificărilor actelor normative vizând răspunderea disciplinară a judecătorilor și Inspecției judiciare.

2. Se remite Ministerului Justiției propunerile de modificare și completare a *Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor*.

3. Hotărârea poate fi contestată la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile.

4. Copia prezentei Hotărâri se remite Ministerului Justiției și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președintele ședinței Plenului
Consiliului Superior al Magistraturii

Dorel MUSTEAȚĂ

PROPUNERI DE MODIFICARE LEGEA NR.178 raspunderea disciplinară a judecătorilor

Motivarea	Propuneri	Continutul actual al normei juridice
<p>-prevederile lit.j) se conțin în lit. g)</p>	<p>Articolul 4. -Alin.(1) - de exclus lit. j) neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a unei obligații de serviciu, fără o justificare rezonabilă, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane; - se conține în alte litere :f)</p>	<p>Articolul 4. Abaterile disciplinare (1) Constituie abateri disciplinare: a) nerespectarea intenționată sau din neglijență gravă a îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul știe sau trebuia să știe că există una dintré circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de declarații repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea examinării cauzei; b) adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte; c) acțiunile judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente; d) imixtiunea în activitatea de înfăptuire a justiției de către un alt judecător; e) intervențiile ilegale sau exploatarea poziției de judecător în raport cu alte autorități, instituții sau funcționari fie pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale altor persoane, fie în scopul obținerii de foloase necuvenite; f) nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații confidențiale de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, în condițiile legii;</p>

g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane;

h) absențele nemotivate de la serviciu, întârzierea ori plecarea fără motive obiective de la serviciu, dacă aceasta a afectat activitatea instanței;

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de îndeplinire a justiției;

j) neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a unei obligații de serviciu, fără o justificare rezonabilă, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane;

...n) obstrucționarea, prin orice mijloace, a activității inspectorilor-judecători;

Lit.n) se propune a fi exclus

Se propune a fi introdus art.4² cu următorul conținut: abateri disciplinare minore:

(1) Judecătorul va fi eliberat de răspundere disciplinară pentru comiterea abaterilor disciplinare minore, care nu au afectat activitatea judecătorească și actul de justiție.

(2) Inspectorul judecător prin decizia motivată de refuz în intentarea procedurii disciplinare, va indica circumstanțele atenuante și va

	<p>Articolul 6. Sancțiunile disciplinare</p> <p>(1) Sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate judecătorilor sînt:</p> <ol style="list-style-type: none"> avertismentul; mustrarea; reducerea salariului; eliberarea din funcția de judecător. <p>(2) Pentru judecătorii care îndeplinesc funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței de judecată, în afară de sancțiunile indicate la alin.(1) lit. a)–c), poate fi aplicată și sancțiunea disciplinară de eliberare din funcția respectivă.</p> <p>(3) Avertismentul constă în atenționarea judecătorului asupra abaterii disciplinare comise, cu recomandarea să respecte pe viitor dispozițiile legale, prevenindu-l că la o nouă abatere disciplinară similară îi va putea fi aplicată o sancțiune mai severă. Avertismentul se emite în formă scrisă. Termenul de acțiune a avertismentului este de 1 an.</p> <p>(4) Mustrarea constituie critica, exprimată în formă scrisă, privind faptele comise de judecător. Termenul de acțiune a mustrării este de 2 ani.</p> <p>(5) Reducerea salariului reprezintă micșorarea salariului lunar de la 15% pînă la 30%, pentru o perioadă de la 3 luni pînă la 1 an și se aplică cu</p>	<p>constata caracterul minor al abaterii disciplinare comise de judecător.</p>	<p>Observație moralizatoare (dojenire) pentru abateri disciplinare minore</p> <p>Alin.(5) În Europa doar în Germania și în Spania poate fi aplicată sancțiunea pecuniară amenda. În rest, judecătorii nu sunt sancționați pecuniar pentru abateri disciplinare. Judecătorul nu trebuie să lucreze sub amenințarea unei pedepse pecuniare.</p>
	<p>Articolul 6. Sancțiunile disciplinare</p> <p>-Alin.(1) de exclus lit.c) reducerea salariului</p> <p>-De completat cu lit.b)1),mustrare aspră,,</p> <p>- de completat cu lit.e) observație moralizatoare (dojenire)</p>	<p>Alin.(5) de exclus</p>	

<p>începere din luna calendaristică ulterioară datei la care hotărârea colegiului disciplinar a rămas irevocabilă.</p> <p>(6) Eliberarea din funcția de judecător reprezintă încetarea de drept a împuternicirilor judecătorului ca urmare a comiterii unei abateri disciplinare grave sau repetate. Propunerea de eliberare din funcția de judecător este înaintată de Consiliul Superior al Magistraturii în modul stabilit de lege.</p> <p>(7) Eliberarea din funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță se aplică pentru abaterile disciplinare grave sau repetate, stabilite la art.4 alin.(2) al prezentei legi și presupune încetarea mandatului de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești. Hotărârea de eliberare din funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță se adoptă de către Consiliul Superior al Magistraturii.</p>		<p>Alin.(3) art.206 CM interzice aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă.</p>
<p>Art.7 Condițiile și consecințele aplicării sancțiunilor disciplinare:</p> <p>(1) Sancțiunile disciplinare se aplică judecătorilor în funcție și judecătorilor demisionați pentru faptele comise în timpul exercitării mandatului de judecător.</p> <p>(2) Sancțiunile disciplinare se aplică proporțional gravității abaterii disciplinare comise de judecător și de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sînt evaluate avînd în vedere afit efectele asupra persoanelor implicate în procesul judiciar în</p>	<p>Art.7</p> <p>-De întrodus un aliniat nou 2¹) cu următorul conținut: „ La stabilirea pedepsei se va ține cont de circumstanțe atenuante ca: volumul marel de lucru, lipsa condițiilor de activitate...</p>	<p>Odată ce sunt indicate circumstanțe agravante, urmează a fi indicate și cele atenuante</p>

<p>cadrul căruia s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului justiției.</p> <p>(3) Comiterea repetată a unei abateri disciplinare reprezintă comiterea unei abateri disciplinare în perioada de acțiune a sancțiunii disciplinare anterioare, indiferent de tipul abaterii disciplinare comise. Totodată, aceasta constituie o circumstanță agravantă și se ia în considerare la stabilirea sancțiunii pentru următoarea abateră disciplinară comisă.</p> <p>(4) Dacă în termenul de acțiune a sancțiunilor disciplinare prevăzute la art.6 alin.(1) lit.a)-c) și alin.(2) față de judecător nu se aplică o nouă sancțiune disciplinară, se consideră că el nu a fost sancționat disciplinar.</p> <p>(6) În cazul aplicării față de judecătorul demisionat a sancțiunii disciplinare prevăzute de art.6 alin.(1) lit.d), acestuia îi va fi retrasă indemnizația unică de concediere și îi va fi recalculată pensia, potrivit art.25 alin.(3¹) din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.</p>	<p>-Alin. (4) de exclus din text „... lit. c)...”</p> <p>-Alin.(6) – de exclus</p>	<p>Alin.4)-Dacă se exclude sancțiunea „reducerea salariului,,</p> <p>Alin.6)-Judecătorul poate activa 30 ani fără nici o sancțiune, iar în ultimul an de activitate să comită o abateră, pentru care să fie eliberat din funcție. Eliberarea din funcție constituie o sancțiune gravă, respectiv judecătorul nu mai poate fi sancționat complementar cu lipsirea de dreptul la pensie și indemnizație. Pensia și indemnizația sunt atribuite pentru un stagiul de ani lucrați și nu doar pentru un an.</p>
<p>Articolul 10. Alegerea și numirea membrilor colegiului disciplinar</p> <p>(1) Membrii colegiului disciplinar din rândul judecătorilor se aleg prin vot secret de Adunarea Generală a Judecătorilor. Judecătorii pot fi aleși în colegiul disciplinar doar dacă au activat efectiv în funcția de judecător cel puțin 2 ani.</p>	<p>Articolul 10.</p> <p>-Alin.(1) de substituit 2 ani cu 6 ani</p>	<p>Lipsa experienței de activitate a membrilor CD v-or genera practice greșite.</p> <p>Pot fi alese persoane care în acești 2 ani nu au activat (concediu de maternitate, dețesare la INJ...)</p>
<p>Articolul 11. Încetarea mandatului membrului colegiului disciplinar</p>	<p>Art.11</p> <p>-Alin.(1) de completat cu :</p>	<p>Procedura de revocare a membrului CD stabilită de lege nu este efectivă</p>

<p>(1) Mandatul membrului colegiului disciplinar poate înceta sau poate fi revocat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) la cererea proprie; b) în caz de deces; c) în cazul participării la adoptarea unei hotărâri cu încălcarea prevederilor art.14 alin.(1); d) în cazul apariției unei situații de incompatibilitate prevăzute la art.9 alin.(2); e) în caz de neîndeplinire timp de cel puțin 3 luni, fără motive întemeiate, a obligațiilor de membru al colegiului disciplinar stabilite de prezenta lege. <p>(2) Mandatul de membru al colegiului disciplinar poate fi revocat prin hotărâre motivată a colegiului disciplinar, adoptată cu votul a 2/3 din numărul total al membrilor. Hotărârea motivată a colegiului disciplinar privind revocarea mandatului unui membru al colegiului disciplinar se transmite Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, Ministerului Justiției în privința membrilor din rîndul societății civile pentru ca unul dintre aceștia să fie substituit cu un alt membru din rîndul membrilor supleanți.</p>	<p>lit. f) cu următorul conținut: „dacă membrul CD nu a respectat caracterul confidențial al actelor și informațiilor recepționate, în condițiile legii.,,</p> <p>-Alin.(2) se propune alt conținut după cum urmează: „Mandatul de membru al colegiului disciplinar poate fi revocat prin hotărâre motivată a Consiliului Superior al Magistraturii, în baza Raportului întocmit de un membru a CSM . Hotărârea motivată privind revocarea mandatului unui membru al colegiului disciplinar se transmite Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, Ministerului Justiției, în privința membrilor din rîndul societății civile, pentru ca unul dintre aceștia să fie substituit cu un alt membru din rîndul membrilor supleanți.</p>	<p>(colegialitate între membrii CD face neefectivă procedura existentă), motiv din care se propune o procedură mai simplificată.</p>
<p>Articolul 12. Președintele colegiului disciplinar (1) Președintele colegiului disciplinar este ales la prima ședință a colegiului, cu votul secret al majorității membrilor colegiului, pentru un mandat de 3 ani și nu poate fi reales.</p>		<p>Această propunere rezidă din faptul că CD este supraîncărcat. Ședințele Plenului CD la care participă toți 10 membri nu întotdeauna au efectul așteptat pe motiv de supraîncărcare. Se</p>

(2) Președintele colegiului disciplinar are următoarele atribuții:

- a) organizează activitatea colegiului și repartizează sarcinile între membrii acestuia;
- b) repartizează membrilor colegiului în mod aleatoriu cauzele disciplinare;
- c) convoacă ședințele colegiului;
- d) participă la examinarea cauzelor disciplinare;
- e) prezidează ședințele plenare ale colegiului;
- g) semnează hotărârile și procesele-verbale ale ședințelor plenare ale colegiului și este responsabil de calitatea întocmirii acestora;
- h) soluționează alte chestiuni legate de activitatea colegiului.

(3) În cazul vacanței funcției de președinte sau al absenței temporare a președintelui, atribuțiile acestuia sînt exercitate de către membrul cel mai în vîrstă al colegiului.

(4) În cazul încetării sau revocării mandatului membrului colegiului disciplinar ales în funcția de președinte al colegiului, se va alege un nou președinte. Președintele colegiului disciplinar poate fi revocat la propunerea motivată a cel puțin 3 membri ai colegiului disciplinar, cu votul a 2/3 din numărul membrilor aleși, în caz de neîndeplinire fără motive întemeiate a atribuțiilor de președinte al colegiului disciplinar pe parcursul a cel puțin trei luni

propune de constituit 2 complete în acest colegiu, care v-or examina procedurile disciplinare în componență de 5 membri.

Sunt cazuri cînd membrii CD sunt desemnați de CSM în calitate de președinte interimar al unei instanțe de judecată, iar în temeiul alin.(2) art.9 din legea nr.178, această funcție este incompatibilă cu calitatea de membru al CD.

Pot apărea situații cînd toți membrii CD își vor declara abținere. În situația în care acesta nu poate fi obligat prin decizia colegiului să participe la examinarea cauzei pentru care a declarat abținerea, activitatea CD va fi blocată.

De completat cu alin,5) cu următoru conținut :

„Membrii CD desemnați în calitate de președinte interimar al unei instanțe de judecată, sunt suspendați din funcția de membru a CD, pe un termen de cel mult 1 an, după care pot reveni în calitatea defînită, dacă au dispărut temeiurile de incompatibilitate,„

<p>Art.14 alin.(4) 4) Decizia privind recuzarea sau abținerea se adoptă prin votul majorității membrilor colegiului disciplinar prezenți la ședință și în lipsa membrului a cărui recuzare sau abținere se soluționează. În cazul declarării abținerii de către un membru al colegiului disciplinar, acesta nu poate fi obligat prin decizia colegiului să participe la examinarea cauzei pentru care a declarat abținerea sa.</p>	<p>Art.14 alin.(4) se propune de exclus Ultima propoziție : „În cazul declarării abținerii de către un membru al colegiului disciplinar, acesta nu poate fi obligat prin decizia colegiului să participe la examinarea cauzei pentru care a declarat abținerea,,</p>	<p>-CD are în componența sa 7 membri, din care 2/3 va constitui 5 membri. În caz că din pricina obiective nr. Membrilor în exercițiu va fi mai mic, există riscul că, ședinșele vor fi deliberative cu 3,4 membri.</p>
<p>Art.15 alin.(4) Ședințele în plen ale colegiului disciplinar sînt publice, cu excepția cazurilor cînd acestea sînt declarate închise conform prevederilor art.34. Ședințele sunt deliberative dacă la ele participă cel puțin 2/3 dintre membrii colegiului aflați în exercițiul funcției.</p>	<p>-Art.15 alin.(4) se propune de substituit din dispoziția : „... aflați în exercițiul funcției...”, cu dispoziția „... membrii CD, cel puțin 2/3 dintre membrii colegiului Totodată se propune de completat ultima propoziție cu dispoziția : „...din care cel puțin jumătate sunt membri judecători..., în caz că, din pricina obiective, la ședință sunt prezenți mai puțin de jumătate de membri judecători, v-or fi invitați membrii CD suplianți-judecători corespunzători.</p>	<p>- Recomandările CE potrivit cărora toate hotărârile emise în privința judecătorilor ce țin de cariera acestora, răspunderea disciplinară... urmează a fi adoptate de către un organ, membri ai cărora cel puțin jumătate sunt judecători.</p>
<p>Articolul 16. Asigurarea activității colegiului disciplinar</p>	<p>Articolul 16. Se propune o nouă redacție alin. (1) după cum urmează: „Activitatea organizatorică și lucrările de secretariat</p>	<p>În situația în care v-or fi admise modificările propuse la alin. (1) art.71 Legea nr.947</p>

<p>(1) Activitatea organizatorică și lucrările de secretariat ale colegiului disciplinar se asigură de secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii.</p> <p>(2) În vederea exercitării atribuțiilor lor, membrii colegiului disciplinar au dreptul să solicite inspecției judiciare și altor instituții toate actele și informațiile necesare examinării cauzei disciplinare aflate pe rol.</p> <p>Articolul 19. Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare</p> <p>(1) Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători poate fi înaintată de:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) persoana ale cărei drepturi au fost încălcate ca urmare a faptei comise de judecător sau o altă persoană care poate invoca un interes legitim; b) membrii Consiliului Superior al Magistraturii; c) Colegiul de evaluare a performanțelor, în condițiile prevăzute la art.23 alin.(4) al Legii nr.154 din 5 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor; d) Inspecția judiciară, prin autosesizare în urma controalelor efectuate în condițiile prevăzute de art.7² al Legii nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, precum și în cazul recepționării raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale, întocmit de către Centrul Național Anticorupție; e) Ministerul Justiției, la notificarea Agentului guvernamental, în cazul în care se solicită constatarea abaterii disciplinare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b) cu privire la acțiunile sau inacțiunile judecătorului care au dus la una dintre consecințele prevăzute la art.2007 alin.(1) lit.c) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002. 	<p>ale colegiului disciplinar se asigură de către secretariatul Inspecției judiciare,,</p>	
	<p>Art.19</p> <p>Alin.(1)-de completat cu lit. cu următorul conținut:</p> <p>„, Reprezentanți ai autorităților publice centrale care invocă un interes public legitim,</p> <p>-președinții instanțelor de judecată;</p> <p>-completele de judecată care emit încheieri interlocutorii</p> <p>- Se propune de completat cu alin.(3¹) cu următorul cuprins : „ În cazul în care pe un capăt de sesizare se atestă bănuială rezonabilă de comitere a abaterii disciplinare și se intenționează procedura disciplinară, iar pe alt/alte capete nu se atestă elementele abaterii disciplinare, sesizarea se disjungează,,</p>	<p>Reprezentanți ai Guvernului, deputați ai Parlamentului înaintează sesizări privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători, invocând un interes public legitim. Ex. atacul asupra companiilor de asigurare...</p> <ul style="list-style-type: none"> - De competența președinților de judecată fine obligația de a coordona activitatea judecătorilor - CA, CSJ emit încheieri interlocutorii din care ar rezulta încălcări grave admise de judecători la adoptarea hotărârilor. <p>Prevederile legale în vigoare nu reglementează ce acțiuni urmează să întreprindă IJ în aceste cazuri. IJ nu este obligată se expune asupra temeiniciei sesizării dacă: sesizare este prescristă; este depusă de o persoană care nu invocă un interes legitim; este declarată repetată etc.</p>

<p>(2) Subiecții prevăzuți la alin.(1) pot înainta sesizarea privind faptele care le-au devenit cunoscute în exercitarea drepturilor sau atribuțiilor de funcție ce le dețin sau în baza informațiilor difuzate de mass-media.</p> <p>(3) În cazul în care mai multe sesizări se referă la aceeași faptă și la același judecător, sesizările se conexează.</p> <p>(4) Revocarea sesizării nu exclude începerea sau desfășurarea procedurii disciplinare în condițiile prezentei legi, dacă colegiul disciplinar consideră că există un interes public de natură să afecteze prestigiul justiției.</p> <p>(5) La sesizarea Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu alin.(1) lit.e), procedura disciplinară începe și se desfășoară în condițiile prezentei legi.</p>	<p>VARIANTĂ: „Dacă din sesizare rezultă mai multe fapte/acțiuni ale judecătorului/judecătorilor, dintre care unele se confirmă, iar altele nu se adevăresc, inspectorul-judecător dispune prin încheiere disjungerea sesizării, astfel încât procedura poate fi finalizată cu două soluții.”</p> <p>-Alin.(4) după cuvântul „dacă” de completat cu sintagma „inspecția judiciară sau”.</p>	<p>Alin.(4) Interesul legitim urmează a fi constatat initial de Inspecția judiciară</p>
<p>Articolul 20. Condițiile de formă și conținut ale sesizării</p> <p>(1) Sesizarea cu privire la faptele judecătorului care pot constitui abateri disciplinare trebuie să conțină:</p> <p>a) datele de identitate și informația de contact ale autorului sesizării;</p> <p>b) numele judecătorului la care se face referire în sesizare;</p> <p>c) data și locul unde au fost comise faptele descrise în sesizare;</p> <p>d) descrierea succintă a faptelor ce ar putea constitui abateri disciplinare;</p> <p>e) indicarea, după caz, a probelor care confirmă fapta invocată sau indicarea persoanelor care ar putea confirma cele relatate de autorul sesizării, dacă acestea există la momentul depunerii sesizării;</p> <p>f) data și semnătura autorului sesizării.</p> <p>(2) Se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sînt invocate fapte care nu fac referință la abaterile prevăzute de art.4, căreia i-a expirat termenul de</p>	<p>Art.20</p> <p>-Alin.(1) lit a) de completat cu sintagma : „sau a reprezentantului împuternicit în condițiile legii”.</p> <p>-Alin.(2) de substituit sintagma „...vădit neîntemeiată” cu sintagma „inadmisibilă”, și completată norma data cu fraza „sau care a fost declarată de o persoană care nu invocă un interes legitim”.</p>	<p>Alin.(3) se propune de exclus.</p> <p>Alin.(3) contravine principiilor generale</p>

<p>prescripție prevăzută la art.5 sau care este declarată repetată, fără a aduce noi probe.</p> <p>(3) Sesizarea Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu art.19 alin.(1) lit.e), nu poate fi considerată vădit neîntemeiată chiar dacă a expirat termenul de prescripție prevăzută la art.5.</p>	<p>De completat cu alin.(4) cu următorul conținut : <i>sesizările repetate se impun cu taxa de stat în mărime de 2 unități convenționale pentru autorii sesizării indicați la lit.a) alin.(1) art.19</i></p>	<p>Alin.(4) Sunt persoane care intenționat depun sesizări repetate (aceleași temeiuri, în privința la același judecător) prin ce se mărește volumul de lucru a IJ. Pentru a contracara astfel de acțiuni, autorii acestor sesizări pot fi taxați.</p>
<p>Articolul 22. Restituirea sesizărilor privind faptele care pot constitui abateri disciplinare</p> <p>(1) Dacă sesizarea nu corespunde condițiilor de formă și conținut stabilite de art.20, inspectorul-judecător, în termen de 3 zile lucrătoare din ziua în care i-a fost repartizată sesizarea pentru verificarea prealabilă, o restituie autorului cu indicarea neajunsurilor stabilite, printr-o decizie nesusceptibilă de atac și explicarea dreptului de a depune o nouă sesizare. Inspectorul-judecător care a restituit sesizarea transmite o copie a scrisorii de restituire a sesizării inspectorului-judecător principal pentru informare și ținerea evidenței statistice.</p> <p>Articolul 23. Verificarea sesizării și cercetarea disciplinară</p> <p>(1) Verificarea sesizării reprezintă etapa în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate judecătorului și consecințele acestora, circumstanțele în care au fost comise, precum și orice alte date concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare. Verificarea sesizării se efectuează de către inspectorii-judecători în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data înregistrării sesizării. Termenul de verificare a sesizării poate fi prelungit de inspectorul principal cu cel mult 15 zile, la cererea inspectorului-judecător care verifică sesizarea, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului.</p>	<p>Art.22 (1) se propune : de completat sintagma „stabilite de art. 20” cu sintagma „alin. (1)”.</p>	<p>Alin.(1) art.20 reglementează faptele judecătorului care pot constitui abateri disciplinare</p>
<p>Art.23 -<i>Alin.(1) și la alin.(1²) după sintagma „...15 zile...”, de completat cu cuvântul „lucrătoare”,</i></p>	<p>În caz de declarare prin HG a zilelor de odihnă (de paști, crăciun,...), având în vedere volumul mare de lucru este imposibil de respectat termenul de 15 zile.</p>	<p>În caz de declarare prin HG a zilelor de odihnă (de paști, crăciun,...), având în vedere volumul mare de lucru este imposibil de respectat termenul de 15 zile.</p>

(1¹) Dacă nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea ca fiind neîntemeiată. Decizia cu privire la respingerea sesizării poate fi contestată de autorul sesizării în completul de examinare a contestațiilor al colegiului disciplinar în decurs de 15 zile de la data recepționării deciziei motivate. Decizia motivată de respingere a sesizării Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu art.19 alin.(1) lit.e), se transmite în adresa ministerului în termen de 3 zile de la data emiterii.

(1²) În cazul în care inspectorul-judecător constată existența elementelor constitutive ale abaterilor disciplinare, acesta dispune prin rezoluție pornirea procedurii disciplinare, începerea cercetării disciplinare, care se efectuează în termen de 30 de zile lucrătoare de la data dispunerii acestora, cu posibilitatea prelungirii termenului de către inspectorul-judecător principal cu cel mult 15 zile, la cererea inspectorului-judecător care verifică sesizarea, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului.

2) Inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea este obligat:

- a) să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor faptei care poate constitui abatere disciplinară;
- b) să solicite judecătorului subiect al sesizării opinia scrisă cu privire la circumstanțele invocate în sesizare;
- c) să întocmească dosarul cauzei disciplinare care include sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare, opinia scrisă a judecătorului subiect al

Se propune de completat cu un nou alineat (1³) cu următorul conținut „*Dacă autorul sesizării a renunțat la cerințele expuse în sesizare, inspectorul-judecător desemnat pentru examinarea sesizării, printr-o decizie a Inspecției judiciare, nesusceptibilă de atac, sistează verificarea prealabilă a sesizării, dacă nu există un interes public de natură să afecteze prestigiul justiției.*”

Prevederile actuale nu reglementează aceste situații.

sesizării, precum și toate materialele și alte probe obținute în urma verificării;

d) să examineze admisibilitatea sesizării pentru pornirea procedurii disciplinare, cu încadrarea juridică a faptelor invocate în sesizare, în conformitate cu prevederile art.4 alin.(1);

e) să transmită dosarul disciplinar colegiului disciplinar și să susțină raportul cu privire la rezultatele cercetării disciplinare;

f) să se abțină de la verificarea sesizării și cercetarea disciplinară dacă se află în raporturi de rudenie până la al patrulea grad inclusiv sau de afinitate până la al treilea grad inclusiv cu judecătorul subiect al procedurii disciplinare sau cu persoana care a depus sesizarea, precum și în cazul în care are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei disciplinare sau există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea sa. Pentru aceleași motive, judecătorul subiect al procedurii disciplinare sau persoana care a depus sesizarea poate cere recuzarea inspectorului judecător.

(2¹) Abținerea sau recuzarea înaintată unui inspector-judecător se examinează de către inspectorul-judecător principal, iar în privința inspectorului-judecător principal se examinează de către un inspector-judecător numit ad-hoc de către președintele Consiliului Superior al Magistraturii.

(2²) În cazul în care inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea este în imposibilitate de a continua verificarea ori în cazul aditerii recuzării sau abținerii inspectorului-judecător, inspectorul-judecător principal sau, după caz, inspectorul-judecător numit ad-hoc de către președintele Consiliului Superior al Magistraturii, prin dispoziție motivată, redistribuie aleatoriu sesizarea respectivă unui alt inspector-judecător

- *Alin. (2²) se propune de completat după cuvintele ...va continua activitatea de verificare... cu sintagma „ , în termenul legal stabilit de lege, sau, după caz, la cererea inspectorului-judecător, termenul de verificare prealabilă a sesizării poate fi prelungit până la 20 de zile lucrătoare, printr-o încheiere motivată a inspectorului-judecător*

Aceste propuneri sunt necesare pe motiv că, dacă la expirarea termenului de 15 zile , inspectorul-judecător raportor se va afla în imposibilitatea de a continua verificarea sesizării, ori va fi admisă recuzarea sau abținerea acestuia, după redistribuirea sesizării, noul raportor nu va dispune de timp suficient pentru

<p>care va continua activitatea de verificare. Dispoziția inspectorului-judecător principal privind distribuirea sesizărilor sau, după caz, dispoziția motivată privind redistribuirea sesizării se anexează la dosarul cauzei disciplinare.</p>	<p><i>principal, fapt despre care se informează autorul sesizării.”</i></p>	<p>examinarea sesizării, ce va genera încetarea procedurii disciplinare.</p>
<p>Articolul 25. Drepturile și obligațiile judecătorului vizat de sesizare la etapa verificării</p> <p>(1) Judecătorul este în drept:</p> <p>a) să cunoască conținutul sesizării;</p> <p>b) să prezinte explicații scrise și orale;</p> <p>c) să prezinte probe care demonstrează sau infirmă anumite fapte invocate în sesizare sau relevante sesizării;</p> <p>d) să fie asistat de un avocat sau de un reprezentant al său.</p>	<p>Art.25 -Alin. (1) lit.b) dispoziția: „judecătorul este în drept să prezinte explicații scrise și orale, de completat cu dispoziția „în termenul stabilit de IJ. Se propune de completat și cu dispoziția discutabilă: „Acest termen este de decădere.,”</p>	<p>Dacă v-or fi admise propunerile la art.23 alin..(2) lit. b)</p>
<p>Articolul 26. Rezultatele verificării sesizării</p> <p>(1) După finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, se prezintă în termen de 3 zile colegiului disciplinar pentru examinare. În cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în modul stabilit la art.23 alin.(1¹). Decizia motivată de respingere a sesizării Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu art.19 alin.(1) lit.e), se transmite în adresa ministerului în termen de 3 zile de la data emiterii.</p>	<p>Art.26 -Alin.(1) după dispoziția :„În cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării” de completat cu sintagma „și încetează procedura disciplinară intentată, ...”</p>	<p>Prevederile legale în vigoare nu specifică că se încetează procedura.</p>
<p>Articolul 28. Examinarea contestației</p> <p>(3) Completele de contestație decid:</p> <p>a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare;</p> <p>b) respingerea contestației ca neîntemeiată.</p>	<p>Art.28 Peopunere discutabilă: -Alin.(3) lit.a) „Admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare,, de completat prima propoziție cu dispoziția: „</p>	<p>În practică există cazuri când completul de contestații de 3 ori a remis cauza inspectorului judecător, care de fiecare dată considera sesizarea neîntemeiată. Astfel, este necesar de a redistribui sesizarea către alt inspector,</p>

	<p>Inspekția judiciară este obligată să întocmească un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, se prezintă în termen de 3 zile colegiului disciplinar pentru examinare.,,</p> <p>Variantă: „ După restituirea cauzei IJ, aceasta va fi rerepartizată către alt inspector-judecător pentru verificare suplimentară.,,</p>	<p>or, inspectorul precedent si-a format și expus opinia asupra sesizării, pe care e dificil să și-o schimbe.</p>
<p>Articolul 31. Participanții la cauza disciplinară</p> <p>(1) Cauza disciplinară se examinează cu citarea obligatorie a judecătorului vizat, a reprezentantului inspecției judiciare și a persoanei care a depus sesizarea.</p> <p>(2) La examinarea cauzei disciplinare judecătorul și persoana care a depus sesizarea pot fi reprezentați sau asistați de un avocat sau o altă persoană, aleși de judecător sau persoana care a depus sesizarea în calitate de reprezentant.</p> <p>(3) Ne reprezentarea în mod repetat sau fără motive întemeiate fie a judecătorului sau persoanei care a depus sesizarea, fie a reprezentanților acestora la ședința colegiului disciplinar nu împiedică examinarea cauzei disciplinare.</p> <p>(4) Inspekția judiciară este reprezentată de inspectorul-judecător care a efectuat verificarea sesizării sau un alt inspector-judecător desemnat de inspectorul-judecător principal. Prezența reprezentantului inspecției judiciare este obligatorie.</p> <p>(5) Membrul colegiului desemnat raportor sau oricare membru al colegiului disciplinar, precum și judecătorul subiect al sesizării pot solicita audierea</p>	<p>Art.31, 32</p> <p>-Din context de substituit sintagma „... a persoanei care a depus sesizarea.,, cu sintagma : „...interesele persoanei care a depus sesizarea v-or fi reprezentate de inspectorul judecător.,,</p>	<p>Dacă inspectorul judecător a întocmit Raportul cu privire la existența, în acțiunile judecătorului, a abaterii disciplinare, nu mai este necesitatea ca autorul sesizării să fie parte la procedura disciplinară.</p>

		<p>martorilor sau altor persoane în cadrul ședinței de examinare a cauzei disciplinare.</p> <p>Articolul 32. Pregătirea dosarului spre examinare în colegiul disciplinar</p> <p>(1) Membrul colegiului desemnat raportor, cu suportul secretariatului colegiului, asigură:</p> <p>a) pregătirea dosarului pentru examinare în cadrul ședinței colegiului;</p> <p>b) citarea părților și a altor participanți la cauza disciplinară;</p> <p>c) redactarea proiectului hotărârii colegiului disciplinar.</p> <p>(2) Membrul colegiului desemnat raportor sau oricare membru al colegiului disciplinar poate solicita inspecției judiciare efectuarea unor verificări suplimentare și/sau colectarea unor documente sau probe noi, în cazul în care informațiile din dosarul cauzei nu sînt complete.</p> <p>(3) La citarea judecătorului vizat în cauza disciplinară și a persoanei care a depus sesizarea, aceștia sînt informați despre data și locul ședinței la care urmează a fi examinată cauza, despre dreptul de a beneficia de serviciile unui avocat/reprezentant, de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a depune probe noi sau demersuri pentru administrarea de probe noi.</p> <p>(4) Membrii colegiului disciplinar pot propune citarea la ședința colegiului a altor persoane relevante pentru examinarea cauzei.</p>
	<p>Art.34</p> <p><i>-Alin.(3)</i> de completat cu dispoziția „,Examinarea contestației are loc în prezenta inspectorului-judecător și a</p>	<p>Articolul 34. Examinarea cauzei disciplinare în colegiul disciplinar</p> <p>(3) Examinarea cauzei disciplinare începe cu susținerea de către inspectorul-judecător a raportului privind rezultatele verificării sesizării.</p>

	<p>Articolul 35. Deliberarea și adoptarea hotărârii colegiului disciplinar</p> <p>(3) Președintele colegiului disciplinar pronunță dispozitivul hotărârii, iar colegiul disciplinar întocmește hotărârea motivată în termen de până la 20 de zile de la pronunțarea dispozitivului. Dacă un membru al colegiului are opinie separată față de hotărârea adoptată, acesta o expune în scris, cu indicarea motivelor. Opinia separată se anexează la dosar.</p>	<p>judcătorului vizat în sesizare, în lipsa autorului sesizării, interesele cărui sunt reprezentate de inspectorul-judecător.</p> <p>Art.35 -<i>Alin. (3)</i> se propune o nouă redacție : „ Președintele colegiului disciplinar pronunță dispozitivul hotărârii, care se expediază persoanelor interesate în termen de 3 zile lucrătoare de la pronunțare. Colegiul disciplinar întocmește hotărârea motivată doar în cazurile în care hotărârea este contestată, ori la cererea uneia din părți. Hotărârea va fi motivată în termen de până la 45 de zile de la apariția circumstanțelor, în care este obligatoriu de o motiva. Dacă un membru al colegiului are opinie separată față de hotărârea adoptată, acesta o expune în scris, cu indicarea motivelor. Opinia separată se anexează la dosar.”</p>	<p>Dacă hotărârea CD nu este contestată de părțile cointeresate nu este necesar de motivate hotărârea. Termenul de 45 zile este prevăzut în CPC pentru redactarea hotărârilor.</p>
<p>Articolul 36. Hotărârile colegiului disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare</p> <p>(1) Colegiul disciplinar poate hotărî:</p> <p>a) constatarea abaterii disciplinare și aplicarea uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art.6;</p> <p>b) constatarea abaterii disciplinare și sistarea procedurii disciplinare, în cazul în care au expirat termenele de tragere la răspundere disciplinară;</p> <p>c) încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care nu a fost comisă o abatere disciplinară;</p>	<p>Art.36 -Alin.(1) Colegiul disciplinar poate hotărî: <i>De completat cu lit.e)</i> încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care sesizarea nu întrunește condițiile art.19-20 din lege. <i>lit.f)</i> încetarea procedurii disciplinare, în cazul constatării omiterii termenului de verificare a sesizării,</p>	<p>Prevederile legale în vigoare nu reglementează aceste situații.</p> <p>-<i>Lit.f)</i> art.23 alin.(1) L.178 verificarea sesizării se efectuează de către inspectorii-judecători în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data înregistrării sesizării. Termenul de verificare a sesizării poate fi prelungit de inspectorul principal cu cel mult 15 zile.</p>	

<p>d) încetarea procedurii disciplinare în cazul revocării sesizării depuse, când părțile nu insistă la examinarea sesizării pe fond, cu excepția cazurilor prevăzute la art.19 alin.(4).</p> <p>(1¹) Colegiul disciplinar poate constata abaterea disciplinară și poate aplica sancțiuni disciplinare judecătorilor în funcție, judecătorilor demisionați, președinților, vicepreședinților instanțelor judecătorești doar în cazul în care constată că fapta imputată a fost săvârșită cu intenție sau din neglijență gravă, conform prevederilor art.4¹.</p> <p>(2) Colegiul disciplinar poate formula adițional o recomandare adresată Consiliului Superior al Magistraturii pentru dispunerea evaluării extraordinare a performanțelor judecătorului, dacă circumstanțele și materialele cauzei demonstrează necesitatea unei astfel de evaluări.</p>	<p>-lit.g) încetarea procedurii disciplinare pentru alte temeuri ce înlătură atragerea la răspunderea disciplinară (de procedură)</p> <p>- De completat cu alin. (1²) cu următorul cuprins : „În cazul în care judecătorul a comis mai multe abateri disciplinare, care au fost comasate într-o singură procedură, pedeapsa se stabilește pentru fiecare abatere disciplinară aparte, cu stabilirea pedepsei definitive pentru concurs de abateri prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar nu mai mare decât pedeapsa mai gravă stabilită.,, Variantă: „În cazul în care judecătorului i se constată vinovăția de săvârșirea a două sau mai multor abateri disciplinare, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.,, Art.40 -Alin.(1) se propune o nouă dispoziție după cum urmează:,, Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, adoptate în condițiile art.39, pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție, de inspecția judiciară sau de</p>	<p>-lit.g) Sunt situații când sesizarea IJ nu conține motivația suficientă pentru antrenarea răspunderii disciplinare.</p> <p>- alin. (1²) – la moment această situație nu este reglementată prin lege</p> <p>Dacă se acceptă propunerile la art.31, 32 din Lege</p>
<p>Articolul 40. Contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii</p> <p>(1) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, adoptate în condițiile art.39, pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău de persoanele care au depus sesizarea, de inspecția judiciară sau de judecătorul vizat în hotărâre, în</p>	<p>următorul cuprins : „În cazul în care judecătorul a comis mai multe abateri disciplinare, care au fost comasate într-o singură procedură, pedeapsa se stabilește pentru fiecare abatere disciplinară aparte, cu stabilirea pedepsei definitive pentru concurs de abateri prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar nu mai mare decât pedeapsa mai gravă stabilită.,, Variantă: „În cazul în care judecătorului i se constată vinovăția de săvârșirea a două sau mai multor abateri disciplinare, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.,, Art.40 -Alin.(1) se propune o nouă dispoziție după cum urmează:,, Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, adoptate în condițiile art.39, pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție, de inspecția judiciară sau de</p>	<p>Dacă se acceptă propunerile la art.31, 32 din Lege</p>

	<p>termen de 30 zile de la data recepționării hotărârii motivate.</p> <p>(2) Termenul de examinare a contestațiilor prevăzute la alin.(1) nu poate depăși 30 de zile</p>	<p>judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 30 zile de la data recepționării hotărârii motivate.</p>	
--	--	---	--

Legea nr.178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară

PROPUNERI DE MODIFICARE LEGEA NR. 947-XIII din 1996 cu privire la CSM

Conținutul actual al normei juridice	Propuneri	Motivare
<p>Art. 7¹ Inspecția judiciară</p> <p>(1) Inspecția judiciară este un organ independent, constituit din 7 inspectori-judecători, care dispune de autonomie funcțională.</p>	<p>Art.7¹ -prim</p> <p>Alin.(1) de completat cu dispoziția: „ Activitatea IJ este asigurată de secretariat compus din 3 persoane cu statut de funcționar public și își exercită atribuțiile conform legislației.</p>	<p>Activitatea IJ necesită asistența tehnică, organizatorică și administrativă a activității prin înstituirea unităților respective</p>
<p>Art. 7¹ Inspecția judiciară</p> <p>(3) Poate fi aleasă în funcția de inspector-judecător persoana care deține diploma de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, cu o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 7 ani și o reputație ireproșabilă, în condițiile stabilite la art.6 alin.(4) din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, și care nu a exercitat funcția de judecător pe parcursul ultimilor 3 ani. Este declarat ales candidatul care a acumulat mai mult de jumătate din voturile membrilor Consiliului Superior al Magistraturii.</p>	<p>Art.7¹</p> <p>-Alin.(3) de exclus sintagma „ și care nu a exercitat funcția de judecător pe parcursul ultimilor 3 ani, și de completat cu următoarea propoziție: „Criteriile și procedura de selectare a inspectorilor judecători este sunt stabilite prin Regulamentul elaborate de CSM.</p>	<p>Practica demonstrează că inspectorii-judecători desemnați din rândul avocaților, profesorilor, nu rezistă la volumul mare de lucru li se eliberează din funcție după câteva luni de activitate.</p>
<p>Art. 7¹ Inspecția judiciară</p>	<p>Art.7¹</p> <p>De completat cu:</p> <p>- alin. 3¹-(prim) cu următoarea redacție „ Activitatea inspectorului judecător este supus evaluării de către CSM , odată la 2ani. La</p>	<p>Inspectorii judecători dețin statut de demnitate publică, fiind numiți în funcție pe un termen de 6 ani. Activitatea acestora urmează a fi evaluată periodic de organul care i-a</p>

	<p>necesitate , la solicitarea unui membru al CSM, poate fi efectuată evaluarea extraordinară a inspectorului judecător. Criteriile de evaluare și procedura de evaluare sunt stabilite prin Regulamentul elaborate de CSM.</p> <p>-alin.3² : Evaluarea are loc prin acordarea unui calificativ: "foarte bine", "bine", "satisfăcător" sau "nesatisfăcător". În procesul de evaluare inspectorul evaluat poate prezenta orice informații pe care le consideră necesare, citarea inspectorului judiciar pentru a fi audiat fiind obligatorie.</p> <p>-alin.3³ : Inspectorul judiciar care primește calificativul "nesatisfăcător" sau de două ori consecutiv calificativul "satisfăcător" este revocat din funcția de inspector judiciar, în baza Hotărârii CSM. Hotărârile Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, pot fi contestate în conformitate cu prevederile CA .</p>	<p>nunit în funcție, în scopul de îmbunătăți activitatea JJ.</p>
Art. 7 ¹	Inspecția judiciară	Art.7 ¹ -Alin.(5)

<p>(5) În exercițiul atribuțiilor sale, inspectorul-judecător beneficiază de inviolabilitatea prevăzută la art.19 din Legea cu privire la statutul judecătorului.</p>	<p>-De completat alin.(6) cu lit. e) cu următoarea redacție „...se autosizesază în cazurile în care faptele judecătorilor pot constitui abateri disciplinară,„</p>	
<p>De completat cu <i>Art.7³</i></p>	<p>-De completat cu art.7³ cu următorul conținut : Răspunderea inspectorului judecător (1) inspectorul judecător își exercită mandatul cu bună-credință. În cazul încălcării acestei prevederi, demnitarul poartă răspundere personală. (2) Încălările comise în exercițiul mandatului atrag răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile legii. (3) Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către inspectorul judecător a obligațiilor, prerogativelor și competențelor sale, din culpă sau neglijență gravă, poate atrage după sine revocarea sau eliberarea din funcție. Temeiul și cauzele revocării sau eliberării din funcție din motive imputabile inspectorului judecător se vor indica în actul administrativ corespunzător, emis de către organul care la numit în funcție.</p>	<p>Inspectorii judecători dețin statut de demnitate publică, fiind numiți în funcție pe un termen de 6 ani. Potrivit alin. (2) art.23 Legea Nr.199/16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică : Încălările comise de demnitari în exercițiul mandatului atrag răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile legii. La momen lege nr.947/96 și legea nr.178/2014 nu prevede răspunderea disciplinară a inspectorilor judecători.</p>

- (4) Procedura disciplinară în privința inspectorului judecătoresc poate fi intentată în baza sesizării înaintate de cel puțin un membru al CSM (autosesizare, în temeiul informațiilor cuprinse în petiții, mass-media),
- (5) Conținutul și forma sesizării, termenii de examinare sunt cele prevăzute de Legea nr.178, aplicabile în raport cu judecătorii.
- (6) Constituie abatere disciplinară a inspectorului-judecător:
- a) imixtiunea în activitatea judecătorilor sau intervențiile de orice natură pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei altfel decât în limitele prevederilor legale în vigoare;
 - b) activitățile publice cu caracter politic;
 - c) încălcarea, din motive imputabile, a termenelor de examinare a petițiilor aflate în procedură sau încălcarea normelor imperative ale legislației;
 - d) încălcarea prevederilor legale referitoare la obligativitatea depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate și declarației de interese personale;

- e) refuzul nejustificat de a îndeplini o atribuție de serviciu;
- f) absențele nemotivate de la serviciu, întârzierea ori plecarea de la program, dacă a afectat activitatea inspecției judiciare;
- g) atitudinea nedemnă, în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, față de colegi, judecători, petiționari;

(7) Sancțiunile disciplinare.

În condițiile legii, inspectorului-judecător îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare:

- a) avertisment;
- b) mustrare;
- c) mustrare aspră;
- d) eliberare din funcție.

După prezentarea de către inspectorul-judecător sesizat a explicației pe marginea abaterii disciplinare, Consiliul Superior al Magistraturii, emite hotărârea cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, respingerea sesizării de atragere la răspundere disciplinară, ori încetarea procedurii disciplinare.

(8) Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii pe cazul dat poate fi contestată, în condițiile prevăzute

		de art. 25 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.
		Legea nr.947-XIII din 1996 cu privire la CSM

mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr.70,
Republica Moldova, MD-2009, tel. (+ 373 22) 22
15 47, tel./fax:(+ 373 22) 22 52 27,
e-mail: info@csj.md

Chișinău, M. Kogalniceanu 70 street,
Republic of Moldova, MD-2009, tel. (+373
22) 22 15 47, tel./ fax: (+373 22) 22 52 27,
e-mail: info@csj.md

Nr. 1434 din 01 decembrie 2022

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 82
secretariat@justice.gov.md

Cancelaria de Stat
Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
cancelaria@gov.md

Cu referire la solicitarea Cancelariei de Stat nr. 18-23-11153 din 17 noiembrie 2022 cu privire la avizarea proiectului de Hotărâre privind aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (răspunderea disciplinară a judecătorilor și inspecția judiciară, **număr unic 874/MJ/2022**, autor – Ministerul Justiției), în temeiul art. 33 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, Curtea Supremă de Justiție Vă comunică următoarele:

Art. II. - Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii

1. **Pct. 1, modificarea art. 4 alin. (3) lit. c)** – Curtea Supremă de Justiție remarcă faptul că cadrul normativ care reglementează procedura de eliberare din funcție a judecătorilor (Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 246 din 29 iulie 2022), a fost modificat într-o manieră netransparentă (propunerea de excludere a Președintelui Republicii Moldova din procedura de eliberare din funcție a judecătorului, a fost introdusă prin amendament, înainte de votarea în lectura II).

Conform art. 116 alin. (2) din Constituție, Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

Curtea reține că în cazul reglementării constituționale sau legale a procedurii de numire în funcție, nu este neapărat necesară reglementarea procedurii de destituire, aceasta

prezumându-se (Hotărârea Curții Constituționale nr. 11 din 27 aprilie 2010, par. 4). Procedurile privind numirea, promovarea, transferarea, demisia sau eliberarea din funcția de judecător, președinte și vicepreședinte al instanței de judecată, într-o societate democratică, bazată pe principiul separării puterilor, trebuie să garanteze, pe de o parte, independența justiției, iar pe de altă parte, să excludă abuzurile puterii judecătorești de prerogativele sale. Anume pentru aceste considerente procedurile în cauză sânt organizate și realizate conform Constituției Republicii Moldova, într-o manieră ce angajează obligatoriu Consiliul Superior al Magistraturii, ca organ ce exercită autoadministrarea judecătorească, și o autoritate reprezentând altă putere – Președintele Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentul (par. 6).

Într-o altă hotărâre, Curtea Constituțională a constatat că Consiliul Superior al Magistraturii și Parlamentul sau Președintele Republicii Moldova au sarcina constituțională comună de numire/destituire din funcțiile de judecător, președinte și vicepreședinte al instanțelor judecătorești, ele trebuind să respecte prevederile legale referitoare la modul de interacțiune, iar încălcarea acestora reprezintă o obstrucționare a funcționalității puterii judecătorești de către puterea legislativă sau executivă (Hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 25 iulie 2013, par. 90).

Având în vedere că Curtea califică eliberarea din funcție a judecătorilor drept „sarcină constituțională comună”, realizarea căreia implică atât CSM cât și Președintele Republicii Moldova, excluderea Președintelui din procesul respectiv trezește dubii rezonabile cu privire la compatibilitatea normei cu Constituția. Prin urmare, Curtea consideră că înainte de a ajusta prevederile art. 4 alin. (3) lit. c) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996 la „realizarea obiectivelor pentru care a fost elaborată legea nr. 246/2022”, ar trebui analizată compatibilitatea acestui mecanism cu Constituția. La fel, aceasta contravine art. 22 alin. (3) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 199 din 16 iulie 2010 potrivit căruia, în cazul demnitarului numit, încetarea înainte de termen a mandatului are loc prin revocarea sau, după caz, eliberarea din funcție a demnitarului în temeiul actului administrativ al autorității care l-a numit în funcție.

Astfel, Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

2. Pct. 3, completarea art. 7¹ cu alineatul (6¹) – conform art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996, Inspecția judiciară este un organ specializat. Potrivit art. 27¹ din aceeași lege, asistența organizatorică și administrativă a activității Consiliului Superior al Magistraturii și a organelor specializate este asigurată de secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii, condus de șeful secretariatului, iar conform art. 27³

alin. (3), statul de personal al secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii se aprobă de Consiliul Superior al Magistraturii. Astfel, având în vedere normele legale menționate mai sus, Curtea reține că instituirea unei subdiviziuni distincte care să asiste Inspekția judiciară la realizarea activităților sale, ține de competența exclusivă a CSM și poate fi făcută cu ușurință prin modificarea statului de personal. Prin urmare, propunerea privind completarea art. 7¹ cu alineatul (6¹) este lipsită de sens, or scopurile expuse în nota informativă cu referire la acest aspect, pot fi realizate în prezent, în conformitate cu cadrul legal existent.

Astfel, Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

3. Pct. 5, modificarea art. 20 alin. (4) – a se vedea argumentele expuse la pct. 1 al prezentului aviz.

Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

**Art. III. – Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a
Judecătorilor**

4. Pct. 2, modificarea art. 5 – autorul proiectului propune majorarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului de la 2 la 5 ani. Potrivit notei informative, autorul argumentează necesitatea extinderii acestui termen prin constatările prezentate de către Cristi Danileț, în cadrul studiului INSPECȚIA JUDICIARĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA „ANALIZĂ ȘI PROPUNERI PRIVIND LEGISLAȚIA ȘI PRACTICILE INTERNE”. Printre factorii care generează riscurile împlinirii termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor, autorul enumeră: actuala procedură disciplinară, s-a dovedit a fi una anevoioasă; volumul mare de lucru al inspectorilor-judecători; lipsa unui secretariat dedicat activității IJ. Curtea consideră că soluția propusă de autor (majorarea termenului de la 2 la 5 ani) nu vine să înlăture cauzele problemei, ci efectele ei. Factorii semnalati de către autor pot fi eliminați prin: simplificarea procedurii disciplinare; majorarea numărului de inspectori-judecători; crearea unei subdiviziuni în cadrul CSM care să asiste Inspekția Judiciară în realizarea sarcinilor sale. Curtea constată că prezentul proiect nu prevede nici o soluție pentru problemele menționate (cu excepția secretariatului care să asiste IJ, propunere care nici nu necesită intervenție legislativă).

Deși autorul proiectului pretinde că necesitatea de a majora termenul de prescripție a fost sesizată și de autorii studiului „Inspekția Judiciară din Republica Moldova - analiză și propuneri privind legislația și practicile interne”, Curtea reține că autorul studiului respectiv

califică extinderea termenelor de prescripție sau egalizarea termenelor de prescripție disciplinară și penală, drept o „posibilă soluție”¹. La fel, același studiu recomandă instituirea aceluiași termen de prescripție, în cazul când aceeași conduită este sursa răspunderii disciplinare și penale, precum și introducerea instituției suspendării curgerii termenului de prescripție (pag. 11 din studiu).

Termenul de prescripție de 2 ani, este un termen uzual și mai mult decât rezonabil. Cu titlu de exemplu, același termen este prevăzut și în legislația României – art. 46 alin. (7) din Legea nr. 317 din 01 iulie 2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii² – acțiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de 30 de zile de la finalizarea cercetării disciplinare, dar nu mai târziu de 2 ani de la data la care fapta a fost săvârșită.

Termenul de prescripție de 5 ani este unul exagerat, având în vedere gravitatea unei abateri disciplinare prin raportare la gravitatea unei infracțiuni. În legislației Republicii Moldova, conform prevederilor art. 60 alin. (1) lit. a) Cod Penal, cel mai redus termen de prescripție de tragere la răspundere penală este de 2 ani – pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare (echivalent cu termenul de prescripție pentru tragere la răspundere disciplinară existent la ora actuală), iar termenul de prescripție de 5 ani conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod Penal, este prevăzut pentru săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, consecințele căreia nu pot echivala cu cele ale unei abateri disciplinare. Cu titlu de exemplu: consecințele cauzate prin săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 178/2014 – încălcarea termenului de redactare a unei hotărâri și cele cauzate prin infracțiunea prevăzută la art. 152 alin. (1) Cod Penal – vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății (care prevede o pedeapsă cu închisoare pentru un termen de 5 ani).

Pe de altă parte, un termen de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului de 5 ani ar putea avea repercusiuni negative și asupra independenței judecătorului, în condițiile în care un judecător nu va putea cunoaște dacă se va exercita sau nu o acțiune disciplinară împotriva sa pentru o abatere disciplinară care nu își va produce efectele de ani de zile, deci de prea mult timp (de exemplu, dacă un judecător a trecut printr-o perioadă grea din punct de vedere obiectiv (independent de voința sa) și a înregistrat întârzieri la redactarea hotărârilor pentru o perioadă de un an, însă apoi situația a revenit la normal, ar fi disproporționat să fie sancționat disciplinar după 5 ani sau să se aștepte să fie sancționat o perioadă atât de lungă de timp). Pentru a proteja independența judecătorului recomandăm să existe o celeritate în identificarea abaterilor disciplinare și angajarea răspunderii.

¹ <https://rm.coe.int/eccd-aac-ml-d-tp6-judicial-inspection-ro-/1680a43574>, pag. 15, pct. d).

² <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/140973>

Ar putea fi reglementată o diferențiere în ceea ce privește momentul din care începe să curgă termenul de prescripție, de exemplu: dacă un judecător devine membru al unui partid politic sau al unei organizații care ar afecta onoarea și probitatea sistemului judiciar, termenul de prescripție nu ar trebui să curgă de la data înscrierii în respectivul partid sau organizație, ci de la data descoperirii acestui fapt.

Nu în ultimul rând, termenul de prescripție de 5 ani ar avea un impact negativ și asupra carierei profesionale a judecătorului. În cazul în care se cunoaște momentul comiterii de către judecător a unei abateri disciplinare, procedura disciplinară în privința acestuia ar putea fi pornită în momentul în care acesta eventual s-ar înscrie la concursul pentru promovarea în instanța ierarhic superioară sau accederea în funcție administrativă, pentru a-l bloca.

În concluzie, Curtea consideră că majorarea termenului de prescripție pentru toate categoriile de abateri disciplinare este nejustificată în mod obiectiv, nemotivată și abuzivă.

Astfel, Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

5. Pct. 4, modificarea art. 7 alin. (4) – în aceeași ordine de idei, în contextul abrogării art. 4 alin. (1) lit. c), urmează a fi modificat și art. 6 alin. (2)

6. Pct. 6, completarea art. 11 alin. (1) cu lit. f) – Introducerea unui asemenea temei de încetare a mandatului membrului Colegiului disciplinar în perspectiva modificării art. 11 alin. (2), poate afecta independența Colegiului disciplinar prin subordonarea acestuia față de CSM. La fel, propunerea respectivă nu descrie în nici o măsură modalitatea și procedura de constatare a temeiului respectiv de încetare a mandatului.

Cu referire la noua redacție a art. 11 alin. (2) – În opinia Curții, atât mecanismul existent la ora actuală cât și cel propus de autor, contravin legii. Membrii Colegiului disciplinar din rândul judecătorilor, sunt aleși de către Adunarea Generală a Judecătorilor, iar cei din rândul societății civile sunt numiți de Ministerul Justiției. Având în vedere raționamentele Curții Constituționale (în cazul reglementării constituționale sau legale a procedurii de numire în funcție, nu este neapărat necesară reglementarea procedurii de destituire, aceasta prezumându-se), Curtea reține că revocarea din funcție poate fi dispusă doar de către organele care au numit persoanele respective în funcție, adică Adunarea Generală a Judecătorilor (în cazul membrilor judecători) și Ministerul Justiției (în cazul membrilor din rândul societății civile).

Pentru considerentele expuse mai sus, **Curtea avizează negativ propunerile menționate.**

7. **Pct. 7, modificarea art. 14 alin. (1) lit. a)** – Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea, iar potrivit art. 7 din același Cod, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public. Curtea reține că activitatea Colegiului disciplinar cade sub incidența Codului administrativ.

Conform art. 46 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura administrativă participanții pot fi reprezentați de o persoană împuternicită. La caz, norma menționată permite reprezentarea persoanei într-o procedură administrativă derulată de către Colegiul disciplinar atât de către un avocat, cât și de un reprezentat (persoană fizică) în bază de procură.

Eventuala adoptare a modificării propuse, va genera următoarea situație: membrul Colegiului disciplinar va fi obligat să se abțină dacă se află în raporturi de rudenie cu avocatul judecătorului vizat în cauza disciplinară și totodată, nu va fi obligat să se abțină dacă se află în raporturi de rudenie cu reprezentantul judecătorului vizat în cauza disciplinară.

În opinia Curții, temeiurile de recuzare/ abținere ale membrului Colegiului disciplinar ar trebui corelate cu prevederile art. 49, 50 din Codul administrativ.

Având în vedere că propunerea contravine Codului administrativ, **Curtea avizează negativ modificările propuse.**

8. **Pct. 8, modificare art. 19 alin. (4)** – cu referire la „sistarea procedurii de verificare prealabilă”, Curtea sugerează utilizarea uniformă a terminologiei juridice. Conform art. 78 alin. (2) din Codul administrativ, participantul care a inițiat procedura poate retrage petiția inițială până la finalizarea procedurii. Prin renunțare procedura se declară finalizată, cu excepția cazului în care există obligația continuării ei din oficiu, despre aceasta fiind informați și ceilalți participanți.

9. **Pct. 9, modificare art. 20 alin. (2) lit. d)** – În opinia Curții, norma propusă ridică semne de întrebare din perspectiva clarității și previzibilității legii. În nota informativă lipsește o argumentare cu privire la necesitatea introducerii unei asemenea norme. Din perspectiva eventualei aplicări acestui temei de inadmisibilitate a sesizării, nu sunt clare situațiile când „legea prevede obligativitatea invocării unui interes legitim”. La

fel, Curtea consideră că interesul legitim este o categorie juridică controversată, introducerea unui astfel de temei în formula propusă creează premise pentru arbitrarul.

Astfel, Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

10. Pct. 11, modificarea art. 23 alin. (1) – Nu este clar în ce măsură reducerea termenelor de verificare a sesizării va îmbunătăți activitatea Inspecției judiciare, or în nota informativă autorul adesea invocă volumul mare de lucru al inspecției.

Având în vedere că nota informativă nu conține argumente persuasive cu privire la acest aspect, **Curtea avizează negativ propunerea respectivă.**

11. Pct. 12, modificarea art. 25 alin. (1) lit. d) – modificările propuse contravin Codului administrativ (a se vedea argumentele expuse la pct. 7 din prezentul aviz).

Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

12. Pct. 13, modificarea art. 26 alin. (1) – Conform art. 23 alin. (1²), procedura disciplinară se pornește doar dacă se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare. Potrivit art. 26 alin. (1), după finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, se prezintă în termen de 3 zile colegiului disciplinar pentru examinare. În cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în modul stabilit la art.23 alin.(1¹). Decizia motivată de respingere a sesizării Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu art.19 alin.(1) lit. e), se transmite în adresa ministerului în termen de 3 zile de la data emiterii.

Curtea constată un potențial conflict de norme. Potrivit propunerii, în temeiul art. 26 alin. (1) se încetează ceea ce nu poate fi pornit conform art. 23 alin. (1²). Autorul proiectului urmează să clarifice problema respectivă.

13. Pct. 17, modificarea art. 31 alin. (1) – după cum s-a menționat mai sus, procedura derulată de către Colegiul disciplinar, este o procedură administrativă. Conform art. 44 alin. (1) din Codul administrativ, participanți la procedura administrativă sînt: autoritatea publică, orice persoană fizică și juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum și orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă. Excluderea din cauza disciplinară a persoanei care a depus privind faptele care pot constitui abateri disciplinare contravine legii. La fel, în ceea

ce privește propunerea privind reprezentarea intereselor persoanei care a depus sesizarea de către inspectorul judecător, Curtea menționează că funcția de inspector judecător, este funcție de demnitate publică, care competențele căreia sunt prevăzute la art. 7 alin. (6) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996.

În contextul procedurii disciplinare, misiunea inspectorului judecător este de a verifica dacă în acțiunile unui judecător persistă elemente ale unei abateri disciplinare și nu de a reprezenta interesele unui participant la procedura administrativă. În cazul în care în sarcina inspectorului judecător se pune reprezentarea intereselor persoanei care a depus sesizarea, acest fapt ridică semne de întrebare din perspectiva principiilor procedurii administrative, precum imparțialitatea. Conform art. 25 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

Pentru a valorifica raționamentele expuse în nota informativă la acest aspect (pentru a exclude contactul judecătorului cu partea în procesul judecat de acesta (subiectul sesizării)), nu este necesară transformarea inspectorului judecător în reprezentant al petiționarului.

Astfel, Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

modificarea art. 31 alin. (2) – posibilitatea judecătorului de a fi reprezentat doar de un avocat, contravine legii (a se vedea pct. 7 din prezentul aviz). La fel, modificarea propusă la **art. 31 alin. (3)** utilizează termenul de „reprezentant”, fapt care contravine propunerii de la art. 31 alin. (2). Prin urmare, contradicția respectivă urmează a fi înlăturată, cu respectarea prevederilor Codului administrativ în ceea ce ține de reprezentare.

Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

14. Pct. 18, modificarea art. 32 alin. (3) – în ceea ce privește excluderea textului „reprezentant”, a se vedea argumentele expuse la pct. 7 din prezentul aviz.

15. Pct. 21, modificarea art. 40 alin. (1) – conform art. 191 alin. (3) din Codul administrativ - Curtea de apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale Consiliului Superior al Procurorilor, actelor emise de Banca Națională a Moldovei, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Curtea amintește că regula prevăzută la art. 25 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996 (*Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană*

interesată, în termen de 15 zile de la data comunicării) a căzut în desuetudine odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ. În acest sens, norma de la art. 25 alin. (1) a fost modificată prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 246 din 29 iulie 2022, având astfel următoarea redacție: hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Potrivit notei informative, modificările respective au fost introduse „în vederea aducerii în concordanță a normelor referitoare la procedura de contestare a hotărârilor CSM prevăzută în Legea nr. 947/1996 cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”³.

Deși potrivit notei informative prin modificarea normei menționate autorul urmărește „simplificarea procedurii de contestare”, Curtea reține că propunerea respectivă contravine raționamentelor modificărilor operate prin Legea nr. 246 din 29 iulie 2022 cu referire la acest aspect, contravine Codului administrativ (inclusiv competenței jurisdicționale a Curții Supreme de Justiție – instanță de recurs, art. 191 alin. (5)), iar eventuala adoptare a acesteia va genera un haos în privința procedurilor de contestare a actelor CSM.

Astfel, Curtea avizează negativ propunerea respectivă.

Digitally signed by Timofți Vladimir
Date: 2022.12.01 17:06:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

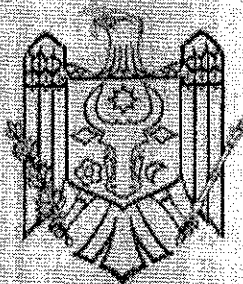

Vladimir TIMOFTI
Președinte interimar

³ <https://www.parlament.md/LegislationDocument.aspx?Id=a8e0f6e1-e306-49e7-a6fb-a197c7daa235>, pag. 7 din nota informativă.

REPUBLICA MOLDOVA
Curtea de Apel Bălți

MD-3100, mun. Bălți,
str. Ștefan cel Mare 54,
tel.: +373(231)22053/20392
fax: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
Апелляционная Палата
Бэлць

MD- 3100, мун. Бэлць,
ул.Штефан чел Маре,54
тел.: +373(231) 22053/20392
факс: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page:instante.justice.md

Nr. 25682 din 01.12.2022

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. 31 August 1989 nr. 82

Notă informativă

la proiectul Legii nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor

În contextul analizei proiectului de modificare a Legii nr. 178 din 25.07.2014, în vigoare din 01.01.2015 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, îmbunătățirea sistemului răspunderii disciplinare a judecătorilor a figurat ca prioritate în strategia de reformă a Sistemului Justiției pentru perioada 2011-2016, fiind din nou propusă în proiectul Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului Justiției pentru perioada 2020-2023.

Legea nr. 178/2014 la art. 5 alin. 1 prevede că *Judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de 2 ani de la data comiterii abaterii disciplinare.*

Prin proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative se propune la art. 5, la termenul de prescripție de tragere la răspundere disciplinară a judecătorilor, substituirea textului „2 ani” cu textul „5 ani”.

Referitor la modificarea propusă în proiectul de Lege, Curtea de Apel Bălți este categoric împotriva modificării înaintate, considerând că termenul de 5 ani este un termen extins pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului.

Procedurile disciplinare împotriva unui judecător pot fi declanșate doar pentru o abatere gravă reglementată de lege în măsura în care este posibilă, în termeni cât mai restrinși, pentru ca judecătorul să-și poată justifica comportamentul care ulterior ar putea da naștere sancțiunilor disciplinare. Toate procedurile disciplinare ar trebui să se refere la reglementări preexistente de conduită judiciară și să se desfășoare în conformitate cu o procedură care garantează drepturi de apărare și să includă măsuri de protecție adecvate care să asigure caracterul echitabil.

Prin urmare, termenul de 5 ani de prescripție de tragere la răspundere disciplinară a judecătorului este un termen depășit, luând în considerație faptul că judecătorul vine în fața inspectorului pentru a-și argumenta poziția sa în coraport cu o abatere comisă cu 5 ani în urmă.

Judecătorii sunt responsabili față de Constituție și lege, pe care trebuie să le aplice în mod onest, independent și cu integritate. Principiile responsabilității și independenței judiciare stau la baza încrederii publice în sistemul judiciar și a importanței puterii judecătorești ca unul dintre cei trei piloni pe care se întemeiază o formă de guvernământ responsabilă.

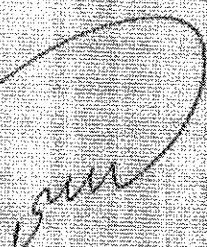
Fiind evaluat scopul în sine a proiectului de modificare a Legii 178/2014, s-a constatat evaluarea compatibilității sistemului de răspundere disciplinară a judecătorilor din Republica Moldova cu standardele europene și a eficienței sistemului ca mecanism de responsabilizare a judecătorilor individuali și a sistemului în general.

Ridicarea termenului la nivelul de 5 ani considerăm drept o discriminare a magistratului pe simplul fapt că, chiar și din conținutul normelor penale se stabilește un termen limită de tragere la răspundere penală pentru o infracțiune care este de doi ani, pe când abaterea disciplinară este cu un grad de pericol cu mult mai scăzut decât o infracțiune.

La fel, este de menționat și faptul că în Nota informativă la proiectul Legii pentru modificarea Legii nr. 178/2014 este prezentată practica altor state la acest subiect, care aduc exemplul altor țări cu proceduri disciplinare pe termen diferențiat, și anume este adus exemplul Lituaniei, unde procedura disciplinară contra unui judecător nu poate fi pornită dacă de la comiterea încălcării au trecut trei ani. Legislația Bulgariei prevede faptul că procedurile disciplinare vor fi inițiate în termen de șase luni de la descoperirea faptei și trei ani de la comiterea acesteia. În Croația, procedura disciplinară începe la șase luni de la descoperirea faptei presupuse și cel târziu la doi ani de la comiterea faptei, care este în limita termenului de doi ani existent la moment și nu este clar exemplul adus la necesitatea ridicării termenului de 5 ani.

Cu respect,

**Președintele
Curții de Apel Bălți**

Ion Talpa

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
AL REPUBLICII MOLDOVA
JUDECĂTORIA CAHUL**

*MD-3909, or. Cahul, str. M. Frunze 62
Tel. (239) 2-46-82*

Nr. 15308 din 25. 11. 22.

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

La data de 18.11.2022 prin intermediul poștei electronice a instanței a parvenit solicitarea referitor la avizarea și expertiză anticorupție proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (răspunderea disciplinară a judecătorilor și inspecția judiciară) (număr unic 874/MJ/2022).

La cele solicitate, Judecătoria Cahul, Vă comunică că din partea instanței nu sunt avizări pe marginea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (răspunderea disciplinară a judecătorilor și inspecția judiciară) (număr unic 874/MJ/2022).

Cu respect,

**Președinte interimar al
Judecătoriei Cahul**

Ex. Șef secretariatului
Urdea-Pocotilă V.
Tel. (0299) 2-47-71

Svetlana UZUN

Opinie privind proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(răspunderea disciplinară a judecătorilor și inspecția judiciară)

Asociația Judecătorilor ”Vocea Justiției”, salută necesitatea îmbunătățirii legislației cu privire la activitatea inspecției judiciare și răspunderea disciplinară a judecătorilor. În acest context considerăm oportună introducerea în Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii a articolului 7³, intitulat ”Răspunderea inspectorului judecător”. În acest context, formulăm următoarele propuneri:

- ❖ **este necesar să fie lărgit cercul subiecților care au dreptul să depună sesizarea privind comiterea unei abateri disciplinare de către inspectorul-judecător.** Extinderea cercului subiecților cu drept de sesizare, va exclude situația când inspectorul-judecător este asigurat că în privința lui nu va fi pornită procedură disciplinară, în cazul în care el execută indicațiile ilegale ale unui membru/membrilor CSM și/sau a inspectorului-judecător principal (de exemplu indicația de persecutare a unui judecător incomod). Astfel propunem ca și judecătorii și asociațiile profesionale ale judecătorilor, oficial înregistrate, să aibă dreptul de a depune sesizarea privind pornirea procedurii disciplinare în privința unui inspector-judecător. Includerea acestor subiecți asigură că în cazurile de persecutare, judecătorul are mecanisme necesare pentru a opri acțiunile ilegale în privința sa, care pot submina independența personală judecătorului și pot asigura eliminarea practicii vicioase de a folosi inspectorii-judecători ca pârgăii pentru presiune și control, practici care s-au conturat de-a lungul anilor în sistemul judecătoresc.
- ❖ **Prin includerea asociațiilor profesionale de judecători, la cercul subiecților cu dreptul de a depune sesizări** în cazul abaterilor disciplinare comise de inspectorii-judecători, se urmărește scopul facilitării procesului de consolidare a corpului judecătoresc și participarea activă a judecătorilor la rezolvarea problemelor ce țin de independența judecătorilor la nivel personal și instituțional prin asociere la asociații profesionale, dat fiind faptul că judecătorii nu au dreptul la sindicate, respectiv unica posibilitate legală de apărare colectivă a drepturilor profesionale ale judecătorilor sunt asociațiile profesionale, **practică răspândită și în Uniunea Europeană.**

Propunem următorul cuprins al articolului 7³:

(1) Inspectorul-judecător poartă răspundere pentru acțiunile sau inacțiunile sale săvârșite în exercitarea mandatului în conformitate cu prezenta lege și art. 23 din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică. (2) Procedura disciplinară în privința inspectorului-judecător poate fi pornită în baza sesizării inspectorului-judecător principal, membrului Consiliului Superior al Magistraturii, ”**judecătorului sau asociației profesionale al cărui membru este judecătorul**”, urmare a constatării comiterii unei abateri disciplinare.

Cerințele de formă și conținut a sesizării prevăzute în art. 20 din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor se aplică în mod corespunzător.

De asemenea, considerăm oportun să menționăm că este necesară o clarificare în ceea ce privește introducerea sancțiunii disciplinare pentru inspectorul-judecător – eliberarea din funcție. Este necesar de a concretiza din care funcție se eliberează inspectorul de judecător – din funcția de inspector-judecător sau și din funcția de la care persoana a fost detașată. Considerăm că persoana care, activând în calitate de inspector-judecător a comis o abatere disciplinară atât de gravă, care a fost sancționată cu eliberare din funcție, nu poate continua să activeze ca judecător, procuror sau avocat în continuare, deoarece aceasta va submina grav încrederea publicului în exercitarea profesiilor juridice.

Totodată, considerăm că **la articolul 7¹, alineat (6), litera d) mai este necesar de adăugat după cuvintele ”cu prezentarea unei note informative Consiliului Superior al Magistraturii” a sintagmei ” și persoanei vizate”**, deoarece la moment nici Inspekția Judiciară și nici Consiliul Superior al Magistraturii nu informează judecătorul vizat despre conținutul notei informative în privința sa, deoarece nu există o reglementare expresă în acest sens, prin ce se încalcă legea cu privire la accesul persoanei la datele cu caracter personal și la informația care îl privește. De asemenea aceasta încalcă dreptul la carieră al judecătorului vizat, acesta nefiind informat în termen util despre informația care poate fi utilizată pentru a influența cariera sa, fără un drept la replică și la recurs efectiv, în cazul în care conținutul acestei note informative nu corespunde adevărului.

Considerăm că este **imperativ necesar a modifica conținutul articolului 4 al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, pentru a conferi legii previzibilitate și claritate în ceea ce privește sancționarea disciplinară a judecătorului**. La moment articolul 4 este unul echivoc și ambiguu, care permite factorilor de decizie să comită abuzuri în privința sancționării judecătorilor, datorită posibilității de a interpreta normele din articolul 4, în mod selectiv și contrariu. Sunt norme care se repetă sau includ aceeași abatere, și sunt norme care conțin componență penală și prin urmare nu pot fi invocate în cadrul procedurilor disciplinare, deoarece componența penală urmează să fie examinată în proceduri penale cu toate garanțiile de rigoare.

Prin urmare, considerăm că:

- ❖ **litera d) și e) trebuie excluse** din conținutul articolului 4, deoarece aceste acțiuni conțin componența penală de amestec în înfăptuirea justiției, trafic de influență și abuz de serviciu. De aceea în cazul suspiciunii comiterii unor astfel de fapte, Consiliul Superior al Magistraturii urmează să sesizeze organele de urmărire penală, dar nu să invoce aplicarea sancțiunii disciplinare, deoarece aceasta ar constitui o încălcare și din partea Consiliului Superior al Magistraturii, atenuând gravitatea faptei;
- ❖ **litera j) din articolul 4, la fel urmează a fi exclusă**, deoarece componența acestei abateri disciplinare se conține în litera g) a articolului 4. Repetarea și reformularea aceleiași abateri la diferite litere ale aceluiași articol duce la ambiguitatea legii și favorizarea unei interpretări abuzive din partea factorilor de decizie, or toate obligațiile de serviciu ale judecătorului se

conțin în Codul de procedură (proceduri judiciare) și în legi imperative. Alte obligații nu pot fi inventate pentru judecător și ulterior sancționate conform unei pretinse abateri. Considerăm oportună litera g) din articolul 4 cu modificarea propusă în proiectul legii de modificare;

- ❖ **excluderea literei k)** din conținutul articolului 4 al legii, deoarece aceasta este o abatere de etică și trebuie să fie examinată de Comisia de Etică, existentă în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii. Altfel, se suprapun atribuțiile Colegiului Disciplinar cu atribuțiile Comisiei de etică și astfel se creează iarăși oportunitatea sancționării abuzive a unor judecători pe motive care nu constituie abateri disciplinare și care urmează să fie tratate diferit;
- ❖ **excluderea literei p)** din conținutul articolului 4 al legii, deoarece componența acestei abateri se conține în litera i) și nu este necesar a repeta sau reformula această abatere, pentru a nu permite interpretări abuzive și neclare. Or, conform standardelor internaționale, răspunderea disciplinară a judecătorilor trebuie să fie exhaustivă, expresă și imperativă, fără a admite sintagme de genul (“și alte abateri”, “și alte fapte”, “și alte temeuri”). Astfel de formulări pot fi admise în cazul abaterilor de etică, deoarece etica (moralitatea) este o disciplină complexă și flexibilă în dependență de evoluțiile societății și a moralității societății, însă răspunderea disciplinară a judecătorilor este asimilată, conform standardelor internaționale, cu răspunderea penală, ceea ce înseamnă că abaterea disciplinară care atrage repercusiuni asupra carierei unui judecător, trebuie să fie formulată, la fel ca norma penală, expres, clar, iar sancțiunea să fie previzibilă pentru subiectul vizat.

În acest context, cu privire la modificările descrise mai sus ale articolului 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, considerăm oportun să ilustrăm un exemplu:

Analiza juridică a semnelor calificative (latura obiectivă) a celor trei componente a abaterilor disciplinare prevăzute la literele g), i) și j) ale articolului 4, ne oferă posibilitatea să constatăm următoarele puncte de concurență:

- *de exemplu în cazul în care judecătorul nu a examinat o cauză care conform normelor imperative trebuie să fie examinată în 30 de zile.*

Acțiunile judecătorului efectuate pe parcursul examinării acestei cauze sunt **acțiuni de procedură**. Evident că dacă judecătorul nu a examinat cauza în termen de 30 de zile, el nu a îndeplinit **acțiunile necesare de procedură în termen**. În cazul dat există latura obiectivă a abaterii disciplinare, prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. g) al Legii citate. În același timp, norma care stabilește termenul examinării cauzei de către judecător, este o **normă imperativă a legislației în procesul de înfăptuire a justiției**. În cazul dacă judecătorul nu a examinat cauza în termen de 30 de zile, el a încălcat norma imperativă a legislației în procesul de înfăptuire a justiției și în cazul dat există latura obiectivă a abaterii disciplinare, prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) al Legii citate. Totodată, art. 15 alin. (1) lit. c) al Legii Nr. 544 din 20-07-1995 cu privire la statutul judecătorului prevede că una din **obligațiile de serviciu ale judecătorului este să respecte întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției**. În cazul când judecătorul nu a examinat cauza în 30 de zile – termen expres

și imperativ stabilit prin lege, el nu a respectat întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției și a efectuat latura obiectivă a abaterii disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j) al Legii citate.

Prin urmare, neexaminarea cauzei în termen maxim de 30 de zile, stabilite prin lege, poate fi sancționată după art. 4 alin. (1) lit. g), i) și j) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor **concomitent**. Vedeți și punctul 25 din Opinia Comisiei de la Veneția din 21-22 martie 2014: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2014\)006-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2014)006-e)

În acest context, în jurisprudența sa anterioară, Curtea Constituțională a subliniat că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr.2 din 30.01.2018, §45).

În continuare, considerăm necesar de menționat că la articolul 5 alineat (1) care prevede termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului, nu este justificat a se modifica textul ”2 ani” cu textul ”5 ani”, deoarece aceasta ar însemna crearea posibilității de a iniția proceduri disciplinare, cu scopul de a hărțui și a intimida un judecător, pentru fapte care au avut loc mult timp în urmă și care nu pot fi probate corespunzător, în virtutea trecerii unui timp îndelungat și dispariției anumitor circumstanțe, alterării probelor sau memoriei umane. În acest context, menționăm că termenul de prescripție pentru tragere la răspundere penală pentru infracțiuni ușoare este de 2 ani, iar pentru infracțiuni mai puțin grave de 5 ani. Prin urmare, nu este justificat faptul de a înăspri procedurile disciplinare, ci de a îmbunătăți activitatea Inspecției Judiciare, pentru ca aceasta în timp util să identifice abaterile disciplinare și prin examinare corectă să stopeze și să prevină altele asemenea. De asemenea, este oportun să luăm în considerare exemplele mai multor țări cu democrație avansată care prevăd termene de 6 luni (ex.Belgia, Bulgaria, în Cehia la fel este menționat în termen de 6 luni de la aflarea despre săvârșirea unei abateri, dar nu mai târziu de 3 ani de la momentul săvârșirii a presupusei abateri; în Ungaria la fel este menționat în termen de 3 luni de la aflarea despre săvârșirea unei abateri, dar nu mai târziu de 3 ani de la momentul săvârșirii a presupusei abateri; în Danemarca este specificat termenul de 4 săptămâni de la comiterea abaterii, în Marea Britanie termenul este de 3 luni de la săvârșirea abaterii, dar termenul acesta poate fi extins dacă este justificat de circumstanțe excepționale, cum ar fi comiterea unor abateri grave, există și exemple ca Austria în care este specificat termenul de 5 ani, sau Franța și Germania, în care în general nu există termen de prescripție specificat, dar în lege se menționează că orice decizie de pornirea a unei proceduri disciplinare în privința judecătorului trebuie să fie solid argumentată, pentru anumite abateri este menționat termenul de 1 an). Vedeți Raportul Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare privind Standarde Judiciare Minime, partea V. Procedurile disciplinare și răspunderea judecătorilor (2014-2015) <https://www.csm1909.ro/ViewFile.ashx?guid=056d4248-5448-4277-ae64-f6e10a758acd%7CInfoCSM>

Considerăm oportună modificarea alineatului (2) al articolului 11, în ceea ce privește acordarea Consiliului Superior al Magistraturii a dreptului de revocare a membrului Colegiului Disciplinar, în baza unui raport motivat, întocmit de către un membru al Consiliului, dar nu este clară justificarea excluderii sintagmei ”cu votul a 2/3 din numărul total al membrilor”, totuși membrii Colegiului Disciplinar se aleg la Adunarea Generală pentru un mandat complet și e nevoie de o certitudine a mandatului, de aceea cota de 2/3 este rezonabilă și este necesar de a lăsa fraza că Ministerul Justiției are dreptul de revocare ”în privința membrilor din rândul societății civile”.

Considerăm că modificarea propusă de Ministerul Justiției la articolul 14, alineat (1) litera a), privind excluderea sintagmei ”cu avocații sau reprezentanții acestora”, nu este binevenită, deoarece se creează un potențial risc de survenire a unui conflict de interese gray, atunci când legea ar permite ca membrul colegiului disciplinar să examineze o sesizare depusă de un avocat/un reprezentant care este rudă cu membrul colegiului disciplinar, fapt care creează situație vădită de inechitate.

În final, Asociația Judecătorilor ”Vocea Justiției” solicită Ministerului Justiției să țină cont de Declarația Universală privind Independența Justiției („Declarația de la Montreal”) –adoptată în unanimitate la 10 iunie 1983 la prima Conferința Mondială privind Independența Justiției, care poate fi accesată aici: <http://www.icj.org/wp-content/uploads/2016/02/Montreal-Declaration.pdf>. Scopul declarației este garantarea independenței judecătorilor internaționali, judecătorilor naționali, avocaților, juraților și asesorilor judiciari și prevede cu referire la procedurile disciplinare că:

”2.32. Plângerile îndreptate împotriva judecătorului vor fi soluționate cu celeritate și corectitudine, conform unei practici adecvate, iar judecătorul vizat va avea posibilitatea de a-și preciza poziția cu privire la plângere încă din stadiul incipient al soluționării acesteia. Examinarea plângerii în stadiul inițial va fi confidențială, cu excepția cazului în care judecătorul vizat solicită contrariul. 2.33. a) Procedura disciplinară și cea de înlăturare din funcție se va desfășura în fața unei instanțe sau a unui organism format predominant din membri ai puterii judecătorești și aleși de către aceștia. [...] 2.34. Orice acțiune disciplinară se va întemeia pe reguli prestabilite de conduită judiciară. 2.35. Procedura disciplinară privind judecătorii va fi echitabilă și va asigura judecătorului posibilitatea de a fi audiat. 2.36. Cu excepția procedurii disciplinare care are loc în fața Legislativului, procedura disciplinară și cea de înlăturare din funcție va avea loc în camera de consiliu. Totuși, judecătorul va putea solicita ca audierile să fie publice, asupra solicitării sale urmând a se pronunța instanța disciplinară printr-o hotărâre motivată și definitivă. Hotărârile date ca urmare a unei proceduri disciplinare ținute fie în cameră de consiliu, fie în ședință publică, vor fi făcute publice. 2.37. Cu excepția deciziei date ca urmare a procedurii disciplinare care are loc în fața Legislativului, decizia organului disciplinar va fi supusă unei căi de atac în fața unei instanțe judecătorești. 2.38. Un judecător nu va putea fi înlăturat din funcție decât pe motiv dovedit de incapacitate sau conduită necorespunzătoare, care îl fac inapt pentru a continua mandatul.”

Presedintele Asociației Victoria SANDUȚA

Digitally signed by Sanduța Victoria
Date: 2022.12.01 09:49:54 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

